DE

ACHEXIA GENERATIM.

DISSERTATIO
INAUGURALIS MEDICA

QUAM

NSENSU ET AUCTORITATE GRATIOSI
MEDICORUM ORDINIS

IN

IVERSITATE LITERARIA BEROLINENSI

PRO GRADU

OCTORIS MEDICINAE ET CHIRURGIAE

RITE ADIPISCENDO

DIE VIII M. SEPTEMBRIS A. MDCCCXXVI.

H. L. Q. S.

PALAM DEFENDET

AUCTOR

PETRUS BOGOSLOWSKOY

SIBERIUS.

OPPONENTIBUS:

G. BAUM, MED. ET CHIR. DOCT.
F. SCHWERDT, MED. ET CHIR. DND.
S. WEISS, MED. ET CHIR. CAND.

BEROLINI,

FORMIS KRAUSIANIS.

VIRO

PRAENOBILISSIMO AMPLISSIMO ERUDITISSIMO

THEODORO A MIDDENDORF

PERATORI AB REI PUBLICAE CONSILIIS, EQUITI URIBUS INSIGNIBUS ORNATO, PHILOSOPHIAE DO-ORI, PROFESSORI AD UNIVERSITATEM LITTE-RIAM PETROPOLITANAM; GYMNASII PETROPO-LITANI INSPECTORI, SOCIETATUM LITTERA-RUM PLURIUM SODALI.

AUTORI SUO ET PIETATE ET OBSER-VANTIA SUMMA COLENDO

AUCTOR.

PRAEFATIO.

no MCCCXXIV idque hieme, summe vene-
lam academiae Petropolitanae medico-chirur-
m, quam dicunt, Conferentiam, ut doctorum
nedicina examen subire mihi liceret, rogavi.
m licentiam cum obtinuissem, virum excel-
issimum Heiroth imperatori a rei publicae
consiliis, Equitem multis insignibus prae-
m, Professorem illustrissimum atque in
cis praeceptorem praestantissimum adii pe-
, ut dissertationis scribendae materiam sive
um mihi suppeditaret. Eruditissimus ille
peritissimus vir ut de cachexia generatim
berem proposuit, quod quidem mihi tam fe-

liciter oblatum memoria semper gratissima per colam. Etenim cum medicinae practicae me to tum dedissem, haud quodlibet thema elaboratio meae propositum, tantae, quantae hoc, utilitat esse poterat, quippe cum idem, ut frequentiu graviumque morborum largo numero animu nunc adverterem, me admoneret, quoniam prae sertim, qui rem ante inquisivisset, neminem nc veram omniaque, quae singularia inveniend erant, ex universalibus modo ratiociniis dedu cenda esse videbantur. Attamen in difficultat hic mea quidem sententia maximas quoad noti nem de cachexia ipsa statuendam incidi. Nc enim facile in nosographia magis diversas, m gis adeo sibi contrarias, quam de hac re feru tur, notiones in medicorum libris aliquis rep riat. Alii sectae, quam tempore suo prae ceter florentem vident, congruenter loqui cupiunt; al haec sive illa symptomata necessaria et praec pua haberi temere cupiunt. Inter Sylvium c chexiarum paene legiones enarrantem et Pin lium aliosque Gallorum medicos cunctas penit abnegantes - quantum obtinet discrimen! Equide

m varias de cachexia doctorum opiniones, si-
ti meam quoque sententiam, nec ordine nec
gumentis orbatas proferre cuperem, viam hac
liorem non reperi, qua cuncta temporis ra-
nem sequentia pronuntianda esse existima-
m. Sed ne quis ideo me cachexiae historiam
orem dissertationis partem haberi velle arbi-
tur! Hanc enim conscribere neque consilio
o adaptatum fuit, nec tali paginarum paucitate
nprehendi posse existimavi. Alterum vero
ut aetiologiam, hoc est varias, quibus in uni-
sum effici videtur cachexia, causas comple-
ur; neque est, quod C. Sprengelii institutio-
medicas hic inprimis me secutum esse proli-
s enuntiem. In tertio capite de therapia in
versum quaeritur; num vero haec quaestio
omni parte theoriae secundo capite conditae
ondeat, num praeterea omnia ita dicta sint,
quaelibet sibi congruant, unum alteri ubique
stet: id judicio lectoris, cujus multo magis
lgentiam imploro, quam severitatem provoco,
mittendum esse arbitror.

Ceterum praeter scripta, quorum in opus-culo ipso mentio facta est, his usus sum libris *)

---

*) Sprengel pragmatische Geschichte der Medicin. —

Hymli, dissert. de cach. et cacoch.

Wedekind, über die Cachexie im Allgemeinen und über die Hospitalcachexie ins besondere. 1796.

I. I. *Doemling*, Giebt es ursprüngliche Krankheiten der Säfte? Welche sind es und welche sind es nicht?

Dictionaire des sciences médicales T. III.

Heiroth Tractatus de gangraena nosocomiali. (In *ephemeridibus militaribus, quae Petropoli Russica eduntur lingua conscriptae, tractatus continetur*).

Nicolai Dissertationem de cachexia inspicere mihi non licuit.

De
ACHEXIA GENERATIM.

I.
HISTORICA.

1.

iexiae Hippocrati, bonum exprimenti habi- toties dictae contrariam cachexiam pri- fere explicavit Asclepiadis assecla, Themi- ,aodicenus, qui, cum, haud audito prius ılo, diuturnas distingueret passiones ab *), incidit etiam in malum eum habitum, um alios permultos praecedat morbos, plu-

Cael. Aurel. chron. morb. praef. p. 268. Hip- s unico tantum loco (aph. 3, 31.) cachexiam senibus esse familiarem.

rimos quoque excipere potest. Cachexiam i
tur dictam (a malo habitu) Themison quid
variis tribuit ac diversis caussis, maxime v
ad jocinoris affectiones et lienis, ad haemorrh
dum varia vitia et febres, quae diutius a
aegrum afflixerunt, consilium transtulit *).
curatione ejus mali anxius magis fuit ac se
lus, quam rationalis, siquidem methodicae sc
lae, cui semet addixerat, praeceptis occoeca
strictae pariter ac laxae indolis rationem hab
suasis, praeter navigationem ac peregrinatione
adminiculis variis, quae, barbaris interpr
Caelii verbis expressa, intellectu sunt difficillim

2.

Clarior vero atque utilior est doctrina
cachexia, quam splendidum illius scholae dec
Aretaeus Cappodox proposuit. Is enim, qui
culiari ingenio morborum naturam indagare
pictoris ad instar aut vatis describere consue
cachexiam dixit esse omnium morborum pro
niem juxta ac parentem, nasci autem, sicut
exiam e viribus et digestioni et sanguinis pa
tioni praefectis integris, ita e defectu ear
virium pravisque inde genitis humoribus. I

---

*) Cael. Aurel. chron. 3, 6. p. 461. s.

semel emerserit, promta esse nec facile vi-
n alia mala, hydropem puta; phthisin et
quationem. Dein multus est in symptoma-
status ejus morbosi delineandis, mala ni-
m digestione, statuum copia, intestinorum
ultate, alterna etiam alvi siccitate, cruda
aque eorum, quae alvo secedunt, indole, ar-
tumoribus, languore corporis, somni tur-
que virtutis ejus reficientis defectu. Haec
n vult in hydropem vergere, inprimis si
jam confectus sit aeger *).

3.

Majorum suorum doctrinas opinationesque
repetens Celsus tabi alternam adnumerat
m, quam cachexiam propter malum corpo-
bitum appellat, in qua omnia corrumpan-
limenta **). Existere eam aegritudinem,
longo morbo vitiata corpora, etiamsi illo
, refectionem tamen haud accipiant, aut
pravis medicamentis affectum sit corpus,
uia diu necessaria defuerint. Auxilia, quae
, tantum abest ut rationalia sint ac ido-
ut potius caecum redoleant usum ac rudi-
quamdam, quam alienam a docto medico

Aret. causs. diuturn. 1, 16.

) Cels. 3, 22.

esse debere patet. Etenim protinus abstinent imperat, tum alvum ducit, adjectis exercitatio bus, unctionibus frictionibusque. Tum bal hortatur, cibos quoque copiosos vinumque sterum: quae si nihil proficiant, sanguinem mittendum, sed paulatim quotidieque pluri diebus, quae quam inepta sint, non est q moneam.

4.

Paulo strictius ac scientius sumsisse cac xiae informationem Archigenes videtur, qui, doctissimus sui aevi medicus, ita e prioribus ctis seligere solitus erat, quae congruere c veritate videbantur ac ratione. Cachexiam tem methodicorum dixit proclivitatem corp in colluviem aquosam, laxata compage ac mollita *). Languorem corporis palloremq digestionis labem cum ingressus spirituum difficultate tanquam symptoma recenset. Na autem e longis morbis, praecipue e viscer duritie, transire in hydropem. Curationis m thodum tamen idem nec magis idoneam nec tioni magis congruam suadet: protinus enim sa guinem e cubito paulatim iteratisque detra

---

*) Aët. tetrab. 2. serm. 10. c. 19.

us, tum alvum purgat eaque imperat, quae, thii exemplo, amara calidaque indole ventum firmare, aquosam illuviem impeditura, antur. Super haec praecipue petit admini- e victus ratione, jussis modicis deambula- bus, frictionibus, gestationibus, vociferatio-, balneiis maxime et aquis soteriis, quae ur habent et alumen aut nitrum. Egregie ue monet cibos esse eligendos, quae alvum unt, olerum exemplo; potanda esse vina te- et alba.

5.

Posteris temporibus, praeëunte Galeno, cu- imultates cum Methodicis habitae notissi- sunt, negligebatur fere de cachexia quae- b ea secta primum mota. Nusquam enim xiae meminit Galenus, nisi unico duntaxat ubi e nimio haemorrhoidum cursu cache- fieri homines asserit *). Nec asseclae uicquam commemorarunt, praeter Joh. Ac- m, qui cachecticos dicit, qui propter jeci- frigidam temperiem imbecillemque sangui-

---

Galen. de curat. per sang. miss. 19. app. ed. Vol. II. p. 307. — Descriptis (de loc. aff. 5, 7) qui ex hepatis frigida nascuntur indole, con- bstinet a voce illa Methodicis usitata.

nis parationem in pravum habitum incidant
Nec Arabum doctrina aliquid attulit ad cor
gendam aut amplificandam hujus affectionis
formationem: vestigia enim solius Galeni pro
quentes paucula asciverunt ex Aëtii et Oriba
commentariis.

6.

Exuto autem, post renatas literas, ju
quo per saecula medicorum scholae pressae
dormiverant, quaestio quoque de cachexia,
Galeno tanquam inepta habita, agitari coep
Priorne quisquam Joh. Fernelio eam move
quaestionem, ambigo. Is saltem disertius ma
ribus uberiusque cachexiam velut malum cor
ris habitum ac vitiosum definivit, accusata v
cerum labe, digestionis et sanguinis vit
quibus nutritio impediatur **). Esse autem
pituitosam, virginibus infestam, quibus sang
per menstrua non respondeat, vel melancholica
quae elephantiasin minetur. Longissime dist
cachexiam ab atrophia, quippe in hac extenu
tum corpus continuo tabescere, in illa majore
etiam nancisci molem. In atrophia nullum fe
adesse humorem, qui sanguinis nomen mereat

*) Actuar. meth. med. 1, 11.

**) Fernel. pathol. 6, 8. p. 150.

achexia, licet vitiosum, tamen adesse san- em *). Hydropem vero eatenus duntaxat lere a cachexia, quod vitiata corporis mo- nsignior sit, ideoque solo gradu ac magni- ne. In consiliis plura occurrunt exempla exiae, in quibus dissuasa sanguinis missione, atur victum levem digestuque facilem levem- alvi solutionem **).

Haud multum recedit Capivaccius, qui jeci- intemperiem frigidam tanquam morbum arium contemplatur, cachexiam vero seu pra- em totius habitus pro symptomate habet ***).

7.

Jocinoris dominium, e cujus vitio diu ca- a cum caterva malorum eam excipiente de- atur, jam tabescere coepit saeculo XVI, ex Paracelsus tartarum, tanquam fontem diu- rum morborum aperuisse sibi visus est. autem tartareos affectus eos, in quibus hu- s condensantur, ut rite excerni nequeant. ue hoc humorum vitium etiam subesse ra- st in diuturnis affectibus, jampridem cache-

*) Sic etiam qui multa a Fernelio mutuatus est, Joubertus (annot. in Galen. de nat. fas. 1. 4.).

**) Fernel. consil. 33. p. 353., 50. p. 372.

***) Capivacc. pract. lib. 3. p. 738.

xiae nomine deprehensis *). Etiamsi, qui Par
celsum exceperunt, magis magisque vitia hum
rum, ut morborum caussas, agnoverint, nen
tamen hoc sensu fusius egit de cachexia et ub
rius, quam Franciscus Sylvius, qui totus in
fuisse videtur, ut systema medicum ubique co
gruum conderet. Cum vero minoris aestimar
naturae sequi vestigia, quam congruentiam dica
an cum Cicerone consequentiam sententiaru
praeceptorumque, omnis doctrinae Sylvian
cardo quoque vertitur in probando dupli
aegritudinum fonte, acrimonia nimirum acida
lixiviosa. Utrumque id vitium in cachexia a
cusat, adductis etiam succi pancreatici pariter
bilis depravatione **). Quodsi autem ad veru
res exigitur, tantam Sylvius malorum cohorte
cachexiae adjudicat, ut, quam vaga fuerit ipsi
scientia, pateat. Praeter enim vulgaria et a ma
joribus jam enumerata symptomata cordis etia
varios affectus huc trahit: quod quodammo
defendi posse videtur, cum saepius observet
nexus cordis vitiorum cum abdominis vitiis
cachexia ***). Mitto fusissimam Sylvii theoria

*) Paracels. de morb. tart. p. 284.

**) Sylv. prax. med. 1, 39.

***) Testa de cordis affectibus, interpret. Spren
gel, 169. s.

modo, quo cachexia ex acore ductus pancreci generetur ac e nimis oleosa bile, quod rumque vitium correcturus adminicula artis iit e salibus volatilibus, gummatibus et amarebus *).

8.

Rudis ea chemica doctrina quanquam Syhamo, meliora sapienti, magnopere displice-, cogebatur tamen inculto aevi genio in nenda cachexia ad simile etiam confugere cinium. Siquidem disertis verbis ait e spim ataxia oriri depravationem humorum erni nesciorum, cui quidem caussae adjudicat hexias graviores, anorexiam et chlorosin nec varias aquosas colluvies **).

At vero, cum vergente in finem saeculo deo septimo chemica medicinae theoria magis isque contemtui traderetur ac risui, Bohinio rimis, Boerhaavio et Fr. Hoffmanno futilitaejus ratiocinii probantibus, longe alia quoque exiae informatio propagari coepit, quam nean quisquam Stahlio disertius aperuerit ac lentius. Et primum quidem opinationem , cachexiam semper hydropem praecedere,

*) Sylv. prax. med. append. t. 5. p. 704 — 738.
**) Sydenham. diss. epistol. p. 266.

observatione refellere studet. Esse autem cachexiam frequentiorem mulieribus, maxime iis, quae etiamnum adolescant, menstruo sanguine suppresso aut tardato. Hinc patet, Stahlium potius chlorosin, vel peculiarem quamdam cachexiae speciem, intellexisse: namque et addit, in viris raro eumdem occurrere affectum, dum haemorrhoidum cursus interceptus sit: in utroque autem sexu post nimias sanguinis profusiones *).

9.

Qui Stahlium sequuti sunt, modo hoc modo alio id sumsere significatu, donec Sauvagesius, eruditissimus vir et sagacissimus, scienter hoc nomine classem morborum generalem appellare inciperet, cui plures ordines, maciei nimirum tabisque, tumorum universalium et partialium, dein etiam rhachitidem scrofulasque, carcinoma, syphilidem, scorbutum, lepram ipsamque scabiem, tum et auriginem et chlorosin, denique trichoma atque gangraenam subjecit. In qua quidem et ordinum et generum distributione licet haud parum alucinatus sit, theoriam tamen generalem cachexiarum adumbravit, quae eo minus commoda omnibusque numeris absoluta est,

*) Stahl. theor. med. p. 1200.

ıo magis diversas aegritudines hac una classe mplecti conabatur *).

Linnaeus, cujus immortalia in historiam naralem merita maximi usque aestimabuntur, miɣis tamen pretii conamina instituit systema ndendi nosologicum, quod solius notitiae hiıricae caussa memoramus. In eo classem denam deformium morborum constituit, in quis militat cachexia, tanquam pallor corporis lematosus cum debilitate ac moerore, chlorovero ut viridis cinereus color faciei femineae ꞃ citta seu malacia **). Quod quam arbiium sit minimeque idoneum non est quod ıbem.

10.

Ut alios mittam nosologos, qui Cullenii mplo cachexiae nomine comprehenderunt eası prope aegritudines, quas Sauvagesius ei jecerat, nemo fere tam latam protulit cachee informationem, quam Swediauerus, eximius tor ac mere eruditus. Is enim cachexiam acochymiam conjunxit, sic ut illam diceret ın habitum, hanc vero humorum pravitatem. c praeter humorum vitia et rigiditatem fibra-

---

*) Sauvages, nosol. method. vol. 2. p. 440. s.

**) Linn. amoen. acad. vol. 6. p. 475.

rum et atoniam, tum marasmos, quibus adnumerat phthisin et atrophiam, post hydropes et dyschroeas (chlorosin et icterum), dein ulcera et exanthemata, lithiasin denique et ossium affectus in una hac classe pravissimo consilio congessit *).

II.

DOGMATICA.

11.

Ad fatim prorsus probavimus, cachexiae significatum maxime varium esse apud celeberrimos auctores, neque posse tamen nos carere hac voce, ut *diuturnum eum* denotemus *statum morbosum*, *cujus essentia nutritionis defectum complectitur*, ideoque maciem ac quae ex hac fluunt symptomata. Nutritionis defectus quidem plerosque morbos et acutos et chronicos comitatur, sed nisi essentia aegritudinis in eo sita esset, nuncupari cachexia ea aegritudo nequiret. Arthritis quidem, quae diu male aegrum habet, nutritionem quoque labefactat, sed essentia morbi atque natura aliunde est derivanda. Nervosi plerique morbi, cum diutius trahunt, macie etiam

*) F. Swediauerus, nov. rationalis med. syst. vol. 2.

ffligere consueverunt; at vere morbi natura iena est.

Hectica autem febris videtur sola forma a chexia differre, quippe febrilis status cum nutionis labe tum jungitur, cum teneritas parum aequabilitatem distribuendorum per nervos pedit imponderabilium, quo facto igitur acculatio novique impetus per plexus nervosos oducuntur. Post pastum redeunt accessiones vesperi, quod stimulis auctis perturbatio auscit, nec e toto quiescere potest febris, quom teneritas partium continuo vires lacessit que sollicitat.

12.

Quibus positis intelligitur, statum morbon generalem, qui cachexiae nomen meretur, ponendum esse e nutritionis labe, ideoque si prima theoriae elementa ascendere licet, vis etativae, quae nutritioni praeest, varia montа indaganda esse, ut scienter quaestionem ramus.

Vegetativa autem vis, qua formae mixtioue constantia producitur, in infimis corpoa organicorum ordinibus ac inchoatis naturis attractione nititur et assimilatione, qua fit, quicquid corpus organicum ambit, elementa ebeat, quae ab eo corpore attracta in ipsius

naturam abeunt et typum formae sequuntur, in ipsam organismi substantiam mutata. Palmariam enim existimamus ac principem hanc differentiam organici corporis et anorganici, quod hoc quidem obediat universae naturae legibus, ac liquescat ex humido aëre, porro augeatur et amplificetur sola chemica attractione et elementorum et salium in aëre et aqua ambeuntibus obviorum, organicum vero corpus suam jugiter servet mixtionem, quomodocunque mutentur res ambeuntes. Unde et plantae eumdem semper formae typum, eamdem tenent humorum mixtionem, quaecunque et terrae et aquae et aëris ambeuntium fuerit indoles, pinuum exemplo, quae siue creverint in arena, siue in saxis primariis, siue in rupibus stegite formatis, eamdem calcis copiam, eamdem ferri semper in cineribus monstrant. Augescit haec vis assimilandi continuo ac perficitur, quo perfectiores fiunt naturae, unde et corpus humanum, quaecunque sumserit alimenta, quaecunque fuerit aëris temperies, semper, dum vivit, eamdem sanguinis mixtionem servat. Namque nec aër ipse, quem spiramus, nec aqua pura, quam bibimus, cum nostro confunduntur corpore. Ille enim proxime in cellulas pulmonum attractus in sanguinem abire nequit, quod membranis duplicibus et cellularum et vasorum sanguiferorum ar-

ur. Hinc salubri solo stimulo purus aër sol-
tat vires vasorum, ut oxygenis juxta ac azo-
eam producant copiam, qua sanguis arteriosus
fert a venoso. Aqua vero prodest, quod ele-
citatem animalem egregie conducit, atque ab
a vi vitali, ut in duas suas formas secedat,
itur.

13.

Quae si vera sunt, efficitur, ut, quo perfe-
ra sint animalia, eo magis regatur ac guber-
ur vis vegetativa, tanquam inferior a supe-
ibus efficientiis, irritabilitate puta et vi
itiva. Exploratum enim habemus in inferio-
ordinibus nutritionem esse et celerrimam et
rrimam, vim etiam amissa reproducendi
mem, exemplo polyporum aliorumque zoo-
orum, quorum incredibilem paene reprodu-
m stupemus, cum nulla sit nervorum pote-
Hinc etiam turbata vis nervosae efficientia,
es luxuriant, fungosaeque fiunt, atque callis
rmibus ossa deturpantur, quia typus et fines
arum a suprema illa efficientia gubernantur
servantur.

Nervorum imperium in secretiones inque
erandam nutritionem tot fulcitur argumen-
i certius fere nihil possit excogitari. Ni-
nimi intentio, studiorum praesertim taedio-

sorum assidua continuatio aliorum organorum praesertim digestioni et nutritioni praepositorum functiones infirmant, viscerum abdominalium stases producunt catervamque malorum inde nascentium.

Insomnia etiam, seu somni defectus, vire debilitat somno restituendas, encephali nervorum que actiones jugiter lacessit, inaequabilem producit imponderabilium per nervos conducendorum distributionem, adeoque, vigiliis protractis, digestionem turbat, nutritionemque ita offendit, u macies existat.

Animi perturbationes, cum praecipue nervorum organicorum actiones stimulent, noxa plurimas afferunt, dum vana sentitur ac irrit virium intentio, indignationis exemplo, ut nostalgiae, moeroris et animi desponsionis. Ha enim ratione aequabilis et idonea per nervo conductio turbata secretiones etiam pervertit, digestioni officit et nutritioni, atque cum pallor proclivitatem ad cachexias pedissequam habet.

14.

Cum nuperis temporibus ad fatim prolata sit Galvanicae vis et efficientiae nervorum affinitas, insignis utriusque vis similitudo etiam e elucet, quod, sicut electrica seu dynamica columnae Voltanae intensitas chemicam efficacian

edit, aquaeque secessui obest, sicut tum de-
n chemica viget columnae efficacia, cum dy-
ica seu electrica jam semet remiserit: ita et
s sollicitata nervorum vis aequabilem sem-
partium secessum in corpore, secretiones igi-
et nutritionem praepedire consuevit. Quod
ecto quaevis febris luculenter monstrat:
ndiu enim ardor febris viget, secretio fere
salubris contingit, vi assimilativa prope
silente. Quoties vero febrium accessiones
serunt, pacata nervorum perturbatione, to-
tiam incipiunt organa aequabilem produ-
secretionem, ut et excernantur superflua ac
a et deponantur atque abscedant in ea loca,
minus nocitura sunt.

Spasmorum id quoque effectu satis firmatur.
mitescunt morbi comitialis insultus, frequen-
nihil fere observatur, quam sudorum flatu-
ue insignis foetor. Quanta sit et quam ter-
s noxa et depravatio humorum a convulsione
ti orta, neminem fugit, qui vel legerit, quae
riae mandarunt boni ejus luis observatores,
ius, Langius aliique. Teterrimum effectum
mus, quem hydrophobia in humoribus cor-
endis exserit. Unde sine negotio colligitur,
a sit nervorum potestas in secretionibus
utandis.

Nec dubia manet res, si ad naturam rem
diorum, quae vulgo acrimoniam mitigare feru
tur et corrigere, consilium transfertur. Pleraq
enim sedant potius nimis incitatam vim vitale
aut ita mutant, ut aequabilis contingat impo
derabilium conductio. Etenim, ut pauculis ta
tum exemplis res illustretur, et hydrargyri vic
et stibii in mutandis humoribus ita explicand
esse videntur, ut ad peculiarem quamdam vas
rum capillarium absorbentiumque incitatione
confugiamus, qua, restituta propria secernendi
et absorbendi, sensus eorum vasorum nimius m
tigetur et deprimatur. Ea etiam medicament
quae e stibio parantur, secretioni depravatae o
posita, ope hydrogenis sulfurici agere videntu
quod vi sua fugaci atque volatili penetrandi mo
sedat potius et turbas mitigat, a quibus perve
sae mixtiones pendent.

15.

Haud mittenda est nec deserenda nervos
vis caussa, priusquam meminerimus insignis i
lius differentiae, quam inter substantiam cortic
lem cerebri fetus et recens nati, atque senis an
madvertimus. In illo enim uberrima, in senib
eo tenuior est, quo magis decrepiti sunt et ma
cidi. Cum Gallis autem nobis persuasimus c

m seu corticalem cerebri substantiam esse n nervorum matricem et altricem. Namque ime aggregatur, ubicunque nervorum fasci-aut fibrae medullares oriuntur, augentur ac rguntur, illustrantibus eam rem inprimis iis molliuscula ea substantia conflatis, quae nutriunt et augent nervos, ut usque cras-prodeant e gangliis et frequentiores. Ra-imum incrementum infantum pariter ac mentum corporis senilis, quin ipsum maras-ex parte saltem huic caussae tribuenda probabile est, quanquam haud inficiemur, itia, ceu mesenterii glandulas durescentes gnationes in vena portarum, haud negli-esse.

16.

uae princeps caussa cachexiae cum satis ta sit, transeundum est ad aliud momen-Cum nempe omnis nutritio omneque cor-incrementum duo potissimum poscat ta, appositionem novarum partium et ab-n superfluarum, defectus nutritionis et iae primordia ex alterutrius momenti vi-planandа sunt. Quodsi appositionem de-itatuimus, existit id vitium ita, ut tum ad remotas tum etiam ad proximas caussas endum sit. Illis adnumeranda est alimen-

torum idoneorum continua penuria, quam macie vulgi frequentissime arguendam esse ce semus. Dein labes digestionis diuturna, vari iterum vitiis tribuenda, saepenumero vero potu spirituosorum abusui, quo mirum est quant digestionis vires infringantur, bilis secretio pe turbetur, quantaque stasibus gignendis a praebeatur. Concoctione autem pessumdata promptu est et in propatulo, penum defice quo uti organa ad supplendam consumtion possint. Pertinent dein ad caussas remotas p fusiones humorum nimiae, quibus corpori det hitur, quicquid acturum est, maxime vero sen nis virilis, cujus stimulo utuntur partes vegetationis actum incitandum.

17.

Proximis appositionis deficientis caussis censenda oxygenis in massa sanguinis penu Etenim cum pleraeque substantiae ad partes lidas appulsae fibrosam sanguinis partem co plectantur, oxygene inprimis et azotico scatent magnopere refert saepius, ad ejus defectum cachexia incipiente consilium transferri. Qu quid enim pulmonum functiones continuo diu laedit aut fabricam eorum destruit, oxygenis et penum in sanguine minuere adeoque nutriti obesse debet, unde liquet, pulmonum scirr

rcula, ulcera, diuturnam inflammationem col-
æque serosam frequentissime in tabem mu-

Insigne vero argumentum, quam vera sint,
modo praecepimus, largitur scorbuti origo.
oratum enim habemus, nebulas algidas bo-
s, aërem etiam clausum, maxime navis ta-
orum, huic aegritudini favere. Neque au-
i sunt ii, qui aërem marinum, quod ditior
ygene, gignere hunc morbum opinati sunt.
nis enim copia in atmosphaera ac ratio ad
elementa ubivis terrarum locorumque
n est: neque aër marinus per se, sed cum
ratae conditiones adsunt, quibus aegrius et
salubriter pulmones afficiuntur, scorbutum
are potest. Altera scorbuti caussa in victu
enda est, in salitis nimirum carnibus, pra-
nificiis et defectu recentium olerum legu-
nque. Sicut enim ope salis carnes nutrientes
amittunt, ita recentia olera oxygene seu
acido carbonico abundant, quo optime
io promovetur.

18.

od alterum nutritionis momentum, abla-
, attinet, vasis peculiaribus absorbentibus
us delatum est. Solet autem interdum
rum ita perverti, ut plus sorbeant, quam

apponitur. Id praesertim in senio conting. ubi non solum `solitos telae cellularis humore sed solidiores etiam partes nimis cito avehun ossium etiam exemplo, quae alternari in homin bus aetate confectis quotidie videmus.

Aliud obvium est tritissimum argumentu insignis efficaciae, quam vasa absorbentia in ca chexia exercent. Qui enim rachitidem penit removerit, perspiciet, aliter originem ejus ma exponi haud posse, quam ex eo osteogenese vitio, quo calx phosphorica, quae naturaliter fi matura est ossium compagem, nimia copia al sorbetur, superstitibus gelatina et albumine namque frequentissime cum ossium flexili indo ac molli juncti sunt glandularum lymphaticaru tumores, massa saepe ossea farcti.

Sed ablatio etiam impedita cachexias gig nere valet. Etenim functione ea vasorum abso bentium infirmata necesse est quaecunque appo sita fuerint partibus solidis, ex iisdem remanea etiam aliqua, in quibus cum multae sint particu lae inertes aut nequaquam idoneae, firmitas ips partium tabescere debet et tandem cachexia exi stere. Exemplum scrofularum in promptu est quarum caussae versantur in iis rebus, quae vi res vasorum absorbentium glandularumque in fringere ac motum lymphae tardare solen Congenita est ea glandularum atonia iis infanti

quorum parentes eadem aut simili labora- cachexia: acquisita vero, dum validis rebus, inarum operibns, tuberibus solani, carnibus, isia a primis inde annis nutriuntur, dum bus situque squalent, dum calcitis plumeis nuo teguntur, dum aëre degunt cubiculorum), aut dum gerulae mulieres, ne nimis tur- ır passionibus, spirituosos haustus aut nar- ı iisdem ingerunt. Quibus omnibus quan- e laxitas totius corporis, maxime vasorum haticorum, promoveatur, clarescit.

19.

Denique in censum veniunt contagia varia, s vires vasorum absorbentium ipsorumque ırium, quae secretioni praesunt, pervertun- Contagia syphilidis, leprae et trichomatis ere videntur, ut vasis iis naturaliter indif- ibus peregrinum praebeant jugemque sti- n, quo efficacia eorum vasorum alienata el in sentiendi potestatem vel in provinciam m sanguiferorum. Ex ista causa fluunt do- atrocissimi ac pertinaces, qui comitari prae- solent cachexias, ex hac vero ulcera cacoëthea, artes depascuntur. Inde efficitur, normalem m et capillarium et absorbentium vim labe- , si illas morbosas susceperint provincias, sse sanari eas lues, nisi adminiculis artis

iis, quibus vasa capillaria et lymphatica singu-
lari modo atque specifico ita afficiuntur, ut in
normalem suam provinciam descendere iterum
discant.

III.

THERAPEUTICA.

20.

Exposita hac cachexiae theoria facile colli-
gitur, aptissimam esse methodum, quae caussis
enumeratis opponitur.

Et protinus quidem ad ea respiciendum est,
quae animi vim et sensiferae facultatis efficaciam
in gignenda macie attinent. Oleum operamque
in curando aegro perdet, qui nec animi depres-
sionem, nec moerorem diuturnum amovere po-
test. Quotidianae indignationis, quibus nutritio
labefactatur, caussae saepe ultra potestatem me-
dici sitae sunt.

Sic et vitae sensiferae continua incitatio et
alienatio in phthisi nervosa, cujus speciem pecu-
liarem tabes dorsalis sistit, cautissimam poscit
causarum remotarum animadversionem. Stup-

anu commissa aut venereae res nimis crebro
tae dum eam debilitatem cum sensiferae vis
ll:citatione produxerunt, quae universi corpo-
s maciem pedisequam habet, obstacula arti op-
nunt, quae aegerrime removeris, ni abstinen-
simus aeger a rebus venereis peregrinatione,
vigatione, victu tenui quidem sed habili, bal-
orum usu vires recuperet. Magnopere interest,
artialia in hoc statu studiose dijudicare. Ea-
m enim, quae insigniter prosunt in torpore
gestionis et sanguinis mala paratione, valde
citura sunt, dum sensifera vita nimis praeva-
, ac spasmis sensuumque hallucitationibus se-
et manifestat. Si optio est, eligendi sunt fon-
soterii martiales, salibus neutris aut sulphure
am praediti: ii enim minus damni affe-
nt, quam qui solis salibus martialibus scatent.
aeferendi igitur hoc consilio sunt in Germania
ns Egeranus, vortex Carolinus, Driburgensis,
iesbadensis et Ronneburgensis, tum Spadanus
Schwalbacensis; in Gallia aqua, quae Bulonii
Picardia, Frejusii et Attencourtii in Campania
turit. Ex officinis autem petuntur vel ferrum
tarisatum aut malicum vel spiritus sulphu-
o-aethereus martiatus.

In ipsa incunte cachexia hydropica inter-
n ad ejus caussam, vis sensiferae nimirum
itationem nimiam vel perturbationem et spa-

sticos affectus, consilium transferendum e:
Namque experientia constat, hydropicos tumor
vagos sequi non raro hystericos insultus ac
spasmis nasci, quibus vasa absorbentia stringu
tur. Hinc et pulvis Doveri et stibiata, quae hy
drogenes sulfuricum continent, et fontes med
cati, qui praeter sulfur hydrogenes sulfuratum
sales varios habent, suadendi sunt. Hi et
scrofularum spastica specie et in cachexia, qu
diuturnam et anomalam excipit arthritidem
in phthisi nervosa etiam atque etiam commer
dandi sunt. Germania celebratissimos hab
fontes Aquisgranenses, Warmbrunnenses, Lande
ckenses, Badenses (Austriacum, Helveticum et Ba
densem). In Italia antiquo splendore summaqu
pariter gloria fulgent thermae Aponenses, Pisa
nae et Allobrogicae in Sabaudia; in Gallia aqua
Sextiae, Bagnerenses, Dacenses et Plomberiense
in Anglia Cathonienses et Moffatenses.

21.

Gravissimi momenti est indicatio, quae sta
ses abdominales, si quae adsunt, reserare ac mo
tum sanguinis per portarum venam restituer
conatur. Praeter victus rationem, exercitationer
maxime corporis, petenda sunt ex officinis me
dicamina, quae extractiva parte vel dulci gau

nt vel amara. Illa, radicis graminis exemplo, andissime solent et stomachum et intestina agi-re, ut motus humorum acceleretur. Haec si-ul roborant et potentius incitant. Succi re-ns expressi Taraxaci, Fumariae, Marrubii, rdui Benedicti, Trifolii fibrini, Centaurii mi-ris aliarumque herbarum verno tempore sumti, ibus interponitur serum lactis, magnam habent n ad solvendas stases etiam diuturnas.

Nec clysmatum usus negligendus est, quan-am, dum e solis mollientibus rebus compo-ntur, facile, nimis diuturno usu, intestina prae-stere laxantur et debilitantur. Hinc adduntur ara et balsamica; hinc etiam, ne quotidiano haud iis assuefiant aegri, melius per aliquod pus interrumpuntur. Ubi torpor intestinorum culpa est, glandes quernae tostae saepe uti-imae sunt, rubia etiam tinctorum in incipiente hexia scrofulosa, quae rachitidem minatur.

Dein ad sanguinis menstrui vel haemorrhoi-is cursum animus est advertendus. Mensium m fluxus saepius jam, dum pubescunt puellae, turbatur, ut praecocius justo manare incipiat, intercipiatur, haud statis temporibus recur-iterum deficiat, ortis simul affectibus iis, e stases indicant abdominales ipsamque chlo-n. Quod dum contingit, evolutio corporis

inaequabilis maxime est accusanda, moderanda ei igitur operam dare debemus, quod victu e exercitatione, itineribus etiam atque vitatis omnibus stimulis abnormibus perficitur. Magnopere insuper refert, spasmorum vim in retinendo e cursu cognoscamus; diu ob hunc finem opponenda sunt balnea tepida, pediluvia, radix ipecacuanhae, radix valerianae, olea aetherea, liquor ammonii succinici etc.

22.

Cachexia, quae ex oxygenis defectu nascitur, ita curanda est, ut ejus elementi evolutionem in corpore promoveamus. Quod vel proxime fit, vel per alia adminicula. Proxime autem oxygen aëriforme seu gas oxygenum, octupla aut decupla portione atmosphaerae mistum inspirari jusserunt, Fourcrois praeeunte, varii medici tum in phthisi pulmonali tum in chlorosi, quanquam e nimio incitamento quod praebet, detrimenti plus saepe capiunt aegri, quam emolumenti dum inflammatio pulmonum diuturna pergit.

Alii suaserunt eos ingerere sales, e quibus oxygen promtissime secedit, kali muriatici hyperoxydati exemplo, quod in scorbuto Ferriarus commendavit. Acida etiam mineralia, maxime vero acidum muriaticum oxygenatum in variis

us modi morbis insignite opitulantur, prae-
rtim in scorbuto et syphilide.

Adminicula alia, quibus oxygenis evolutio
ud proxima producitur, sunt alimenta ex ole-
bus acidulis et leguminibus recentibus petenda,
ae in scorbuto praeprimis jucundam et prom
am plerumque absolvunt curationem.

CURRICULUM VITAE.

Ego Petrus Bogoslowskoy anno mill. septing. nonag. sexto in Sibiriae urbe, cui nomen Catharinenburg, patre Russo, matre Germana Rostockio oriunda, at puero jam mihi immiti erepta fato, genitus et educationis et eruditionis rudimenta in gymnasio, quod Petropoli floret, percepi neque ullo in omne aevum tempore summa mentis pietate gratissimoque pectoris sensu benevolentiae, quam scholae illius inspector reverentiaque dignissimus professor Th. a Middendorf imperatori ab rei publicae consiliis equesque mihi praestitit, non ero memor. Anno mill. octing. dec. quinto scientiarum cursu in gymnasio mihi absoluto in Tauriam abii, ubi temporum meorum partem in puerorum institutionem

tuli, alteram partem, studia mea regente viro
estantissimo a Steven imperatori ab rei pu-
ae consiliis atque equite, historiae naturali et
nicae discendis vovi. Anno mill. octing. dec.
. matheseos praeceptor, quem superiorem
cupant, ad Petropolitanum gymnasium, in
antea didiceram, sum vocatus, ubi totum et
candiae et instituendae juventuti me tradidi,
in militari schola simile munus una obti-
em. Anno mill. octing. dec. oct. Imperato-
gratia consiliarii titulum confirmatum mihi
voluit. Anno mill. octing. vig. medicinae
ram dare constitui; quapropter in literarum
ersitatem longe celeberrimam Berolinensem me
uli, ubi ill. Graefio t. t. Decano studiosorum
logo adscriptus partim mea propria impensa,
im vero amici et fautoris Th. a Middendorf
adjutus theoreticae practicaeque sanandi ar-
ursum semestribns novem exegi. Quo tem-
s spatio cel. *Schmidt* de Horatii epistolis in-
i praelectionibus, nec non cel. *Fichte* de
ria philosophiae medii et recentioris aevi;
Hegel de anthropologia et psychologia; opti-
et eruditissimi *Link* de historia naturali, de
nica, de cryptophytis, de geographia phy-
et de pharmacologia; ill. *Lichtenstein* de
gia; ill. *Weiſs* de cristallonomia; ill. *Er-*
de physica universali; cel. *Turte* de phy-

sica et chemia universali; ill. *Hermbstädt* de ex perimentali chemia, de chemia analytica, (technologia. Viro literatissimo omnique cult dignissimo *Rudolphi* quae de encyclopaedia methodologia medica, quae de anatomia cor hum. de exercitationibus anatomicis in secand cadaveribus, de anatomia comparata et patholo gica, speciatim vero de sensuum organis et d entozois, sicut de physiologia scio, potissimum me debere libentissime confiteor. Dignissimi et ill. *Knape* osteologiam, syndesmologiam splanchnologiam me docuit eodemque quo il Rudolphi tempore cadavera secandi exercitationibu praefuit. Summa laude dignum nec exquisitissim doctrina peritiaque non excellentem ill. *Behrend* Celsi de medicina libros et Hippocratis aphoris mos interpretantem, neque minus materiam me dicam et generalem et specialem demonstrantem atque nervosos, muliebres et phthisicos morbo tradentem audivi. *Cel. Heckeri* institutione i pathologia generali et medicinae historia usu sum, pathologiam vero specialem et therapiam ill. *Horn* summa harum rerum experientia prae ditus, ut et morbos syphiliticos, militum in ex peditionibus morbos atque in clinicam medicam introductionem inter ceteros et me docuit!

Chirurgiam generalem et specialem, acium giam, ophthalmologiam et acologiam ut de lu

ionibus et de fracturis doctrinam cel. *Jüng-*
exponentem audivi exercitationibusque in
averum sic dictis operationibus instituendis
non operationibus ab eodem habitis ocula-
ıs adfui. Ill. de *Siebold* circa artem obste-
iam et theoreticam et practicam disciplinam
ı secutus. Ill. *Kluge* praeter scholas de arte
tetricia habitas operationibus quoque et manu
instrumento in phantomate faciendis institui
volui; duobus ceterum ipse praefui partubus
puerperarum recensque natorum lectulos ob-
ulavi. Praeterea in ill. *Rust* clinico chi-
gico-ophthalmiatrico per duo semestria; in
ico ill. *Graefe* per tria, et curandis interfui
otantium morbis et operationes in vivis ipse
es institui. Cujus rei causa id etiam honò-
uli, ut ab ill. Graefe moneta, quae praemii
quotannis conferri solet, donarer. Fre-
ntavi quoque per tria semestria ill. *Behrends*
cum atque praestantissimi *Hufeland*, quod
ulatorium ille regit ejusdemque de macrobia-
institutione gavisus sum. — Ceterum nihil
ıam sincerius, nihil mihi jucundius esse po-
quam meritissima gratiarum actio omnibus
ceptoribus meis palam hic enuntiata nec
a me silenda tempore. Anno mill. octing.
quarto Petropolim reversus examen pro do-
s gradu subeundum sustinui nec testimonio,

quod academia medico-chirurgica probatis co
ferre solet, carui. Anno mill. octing. vig. sex
aegrotum ad thermas Wiesbadenses et font
Schwalbacenses comitaturus patriam denuo r
liqui, nunc vero itinere absoluto Berolinu
transiens ibique paululum commorans, ut sum
ab medicorum in universitate illa ordine r
medicae honores in me conferantur, petii felic
terque obtinui.

THESES DEFENDENDAE.

I.

edicamenta *a*, *b*, *c* simul hausta non agunt ratione
b + *c*, sed tanquam *x*, aut tanquam *a*, *b*, *c* singu-
n.

II.

Politiae medicae tutissimum est remedium contra
s rabidi morsum.

III.

Morbi universales compositi potius nuncupandi.

IV.

Acrimonias in corpore aegro omnino existere, tan-
non Sylvii sensu puto.

V.

*Sanguis pariter ac alii humores in corpore vi-
vita praediti sunt.*

VI.

*Summum cardiacum est aegri confidentia in m-
dicum.*